

Voorstel aan : Gemeenteraad van 26 oktober 2015
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 12 oktober 2015
Nummer : 51
Onderwerp : Verzoek aanleg bijzondere begraafplaats op landgoed
Blanckenborch
Bijlage(n) : 1. Nadere aanduiding locatie bijzondere begraafplaats
2. Plattegrond landgoed Blackenborch
3. Concept raadsbesluit aanwijzing landgoed Blanckenborch
4. Concept raadsbesluit vaststelling beleidsregels

Steller advies : Albert Heijerman

Samenvatting : De bewoner van landgoed Blanckenborch in Noordlaren verzoekt om medewerking voor de aanleg van een bijzondere begraafplaats op dat landgoed. Voorgesteld wordt om een gedeelte bosperceel op het landgoed als zodanig aan te wijzen en gelijktijdig beleidsregels ter zake vast te stellen.

Voorgestelde beslissing :

1. De onderstaande 'Beleidsregels bijzondere begraafplaatsen Haren 2015' vast te stellen:
  - a. De bijzondere begraafplaats is een onderdeel van een landgoed als bedoeld in de Natuurschoonwet 1928. Het landgoed moet door de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) en de staatssecretaris van Financiën als zodanig zijn aangemerkt.
  - b. Het aantal in te richten graven is afhankelijk van de omvang van het landgoed.
  - c. De aanvrager is eigenaar van de grond, dan wel gemachtigd om namens de eigenaar een dergelijke aanvraag te doen.
  - d. Er mag geen zakelijk recht rusten op de grond waar de begraafplaats is bedoeld.
  - e. De aanvrager heeft een aantoonbare historische en/of emotionele binding met het landgoed.
  - f. In een grafruimte mogen ten hoogste twee stoffelijke overschotten worden bijgezet.
  - g. De bijzondere begraafplaats mag niet worden aangelegd binnen de bebouwde kom als bedoeld in artikel 20 van de Wegenverkeerswet.
  - h. De bijzondere begraafplaats mag niet worden aangelegd in een grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied.

- i. De locatie van de bijzondere begraafplaats mag niet in een gebied liggen waarvan het aannemelijk is dat een herziening van de huidige bestemming of gebruikswijziging op termijn zal optreden, waardoor de grond blijvend ongeschikt wordt als begraafplaats.
- j. De afstand van enig graf op de bijzondere begraafplaats tot de openbare weg of tot een woning dient hemelsbreed minimaal 50 meter te bedragen.
- k. Voor zover van toepassing dient de bijzondere begraafplaats vanaf de openbare weg of vanaf een openbaar toegankelijk perceel visueel afgeschermd te worden met een in het landschap inpasbare natuurlijke fysieke afscheiding van ten minste 1.80 meter hoogte, uitgevoerd met inheemse beplanting.
- l. Binnen de locatie van de bijzondere begraafplaats mogen geen kabels, leidingen of andere nutsvoorzieningen aanwezig zijn.
- m. Op de inrichting, het gebruik en beheer en het beëindigen van een bijzondere begraafplaats zijn de Wet op de Lijkbezorging (Wlb) en het besluit lijkbezorging van toepassing. De 'Handleiding opgraven en ruimen 2010' van de landelijke organisatie van begraafplaatsen kan eveneens van toepassing worden verklaard.

- 2 a. Een gedeelte bosperceel op het landgoed Blanckenborch aan de Beslotenveenseweg 14 in Noordlaren, kadastraal bekend als gemeente Haren, sectie P, nummer 731, op grond van artikel 40 van de Wet op de lijkbezorging aan te wijzen als bijzondere begraafplaats;
- b. Te bepalen dat op deze begraafplaats ten hoogste twee grafruimten mogen worden ingericht.

De heer K. Buist, wonende te Noordlaren aan de Beslotenveenseweg 14, heeft ons verzocht om toestemming, c.q. medewerking voor het oprichten van een bijzondere begraafplaats op het landgoed Blanckenborch te Noordlaren. Het is zijn (in een uiterste wilsbeschikking vastgelegde) wens om te zijner tijd – samen met zijn echtgenote – op het landgoed waarvan hij de bewoner is te worden begraven.

Voorgeschiedenis

Op 23 februari 2004 heeft uw raad het landelijke beleid over de uitvoering van de Wet op de Lijkbezorging (Wlb), op basis van de Inspectierichtlijn Lijkbezorging van de (toenmalige) VROM-inspectie, integraal overgenomen. Op 27 december 2004 verzocht de heer Buist om een bijzondere (particuliere) begraafplaats op zijn landgoed te mogen aanleggen. Dit verzoek werd na toetsing aan het landelijke beleid door uw raad afgewezen. Tot aan de Raad van State heeft de heer Buist zich – overigens zonder reslutaat - tegen deze afwijzing verweerd.

Basis afwijzing

De voornaamste reden om destijds het verzoek van de heer Buist af te wijzen was het gevarieerde aanbod aan begraafmogelijkheden (twee gemeentelijke en twee kerkelijke begraafplaatsen) en de daaraan gekoppelde wens om terughoudend te zijn in het toestaan van verzoeken om in eigen grond begraven te worden. Deze terughoudendheid kwam voort uit het ruimtelijke belang om versnippering van het gebruik van de grond tegen te gaan, uit de noodzaak om de grafurust te bewaken en uit de vrees voor een mogelijke precedentwerking. Daarnaast was in het geval van de heer Buist de historische binding met de grond onvoldoende aangetoond.

Huidige situatie

Vandaag de dag gaan wij anders om met de dood en alles wat daaraan is gerelateerd. Er is niet of nauwelijks nog een taboe op dit onderwerp. Een mooi voorbeeld daarvan is wellicht de bestemming van een asbus na crematie. Was het eerder ondenkbaar dat men als nabestaande direct over de as kon beschikken, thans is het normaal om een asbus in eigen huis of tuin bij te zetten, de as te verwerken in een sierraad of in eigen kring uit te strooien op een zelf gekozen locatie. Ook ten aanzien van het begraven op eigen grond zien we dat daartoe – zij het onder strenge voorwaarden – mogelijkheden zijn. Een aantal gemeenten heeft voor het begraven in eigen grond inmiddels beleidsregels vastgesteld. Zo is onder meer op het landgoed 'Bosch en Vaart' bij Vries in de gemeente Tynaarlo een grafheuvel aangewezen als bijzondere (lees particuliere) begraafplaats.

Ook in onze gemeente zijn de voorwaarden om zo'n bijzondere begraafplaats in te richten aanwezig. Het landgoed van de heer Buist is in de loop der jaren omgezet van agrarische grond in een (erkend) natuurgebied van ca. 50 ha. Daarmee is sprake van het ontstaan van een uniek natuurgebied in de vorm van een landgoed.

Met het opheffen van de Vrom-inspectie per 1 januari 2010 is de 'Inspectierichtlijn lijkbezorging' feitelijk niet meer van toepassing. De adviezen uit deze richtlijn zijn nadien grotendeels opgenomen in de 'Handleiding opgraven en ruimen 2010' van de Landelijke organisatie van begraafplaatsen. Deze handleiding heeft echter slechts een adviserende functie en heeft geen bindende werking.

Beleid

Met het toestaan van begraven in eigen grond dienen we (nog steeds) zorgvuldig en uiterst terughoudend om te gaan. Het kan niet zo zijn dat elke burger die over een 'fatsoenlijke' tuin beschikt daarin een eigen grafruimte realiseert. Dat is ook niet de bedoeling van de wet (Wlb). Weliswaar bepaald artikel 37 Wlb dat ook een natuurlijke persoon een bijzondere begraafplaats kan aanleggen en in stand houden, artikel 40 Wlb bepaalt echter dat de daarvoor benodigde grond door de gemeenteraad wordt aangewezen. Daarbij spelen de ruimtelijke factoren, de te waarborgen grafrust en het voorkomen van precedentwerking een voorname rol. Artikel 41 Wlb bepaalt dat burgemeester en wethouders voor het geheel of gedeeltelijk in gebruik nemen van een bijzondere begraafplaats toestemming dienen te verlenen. Daarnaast is ook een planologische medewerking vereist; immers, het gaat om een zeer langdurig ruimtebeslag van de aangewezen grond.

Hoewel uw raad zich in 2004 aan het landelijke beleid op basis van de 'Inspectierichtlijn Lijkbezorging' heeft geconformeerd, heeft dit niet geleid tot het formeren van specifieke (gemeentelijke) beleidsregels. Beleidsregels kunnen de basis zijn waaraan een verzoek om in eigen grond te mogen worden begraven worden getoetst. Door deze beleidsregels vast te stellen, kan invulling worden gegeven aan de gemeentelijke verantwoordelijkheid rondom bijzondere begraafplaatsen. Bovendien kan daarmee precedentwerking worden voorkomen. Tenslotte is ook voor derden helder waaraan een verzoek om een bijzondere begraafplaats op te mogen richten moet voldoen.

Beleidsregels

Als raad beslist u op een verzoek om een bijzondere begraafplaats op eigen grond in te richten. De in het verzoek omschreven grond kan dan door u als bijzondere begraafplaats worden aangewezen. Daarvoor zouden de volgende beleidsregels kunnen gelden:

- De bijzondere begraafplaats is een onderdeel van een landgoed als bedoeld in de Natuurschoonwet 1928. Het landgoed moet door de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) en de staatssecretaris van Financiën als zondanig zijn aangemerkt.

- Het aantal in te richten graven is afhankelijk van de omvang van het landgoed¹.
- De aanvrager is eigenaar van de grond, dan wel gemachtigd om namens de eigenaar een dergelijke aanvraag te doen.
- Er mag geen zakelijk recht rusten op de grond waar de begraafplaats is bedoeld².
- De aanvrager heeft een aantoonbare historische en/of emotionele binding met het landgoed.
- In een grafruimte mogen ten hoogste twee stoffelijke overschotten worden bijgezet.
- De bijzondere begraafplaats mag niet worden aangelegd binnen de bebouwde kom als bedoeld in artikel 20 van de Wegenverkeerswet.
- De bijzondere begraafplaats mag niet worden aangelegd in een grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied.
- De locatie van de bijzondere begraafplaats mag niet in een gebied liggen waarvan het aannemelijk is dat een herziening van de huidige bestemming of gebruikswijziging op termijn zal optreden, waardoor de grond blijvend ongeschikt wordt als begraafplaats.
- De afstand van enig graf op de bijzondere begraafplaats tot de openbare weg of tot een woning dient hemelsbreed minimaal 50 meter te bedragen.
- Voor zover van toepassing dient de bijzondere begraafplaats vanaf de openbare weg of vanaf een openbaar toegankelijk perceel visueel afgeschermd te worden met een in het landschap inpasbare natuurlijke fysieke afscheiding van ten minste 1.80 meter hoogte, uitgevoerd met inheemse beplanting.
- Binnen de locatie van de bijzondere begraafplaats mogen geen kabels, leidingen of andere nutsvoorzieningen aanwezig zijn³.
- Op de inrichting, het gebruik en beheer en het beëindigen van een bijzondere begraafplaats zijn de Wet op de Lijkbezorging (Wlb) en het besluit lijkbezorging van toepassing. De 'Handleiding opgraven en ruimen 2010' van de landelijke organisatie van begraafplaatsen kan eveneens van toepassing worden verklaard.

Overige ruimtelijke aspecten

Omdat het inrichten van een bijzondere begraafplaats een langdurig beslag op het grondgebruik legt, is daarvoor een herziening van het bestemmingsplan nodig. Op dit moment wordt een nieuw bestemmingsplan voor het betreffende gebied voorbereid. Indien u het betreffende gedeelte van het landgoed van de heer Buist als bijzondere begraafplaats aanwijst, kan deze bestemming alsnog in het ontwerp voor dit nieuwe bestemmingsplan worden meegenomen. In het bestemmingsplan (sec) kan op voorhand geen rekening worden gehouden met toekomstige soortgelijke gevallen. De locaties zijn immers nog onbekend. Voorgesteld wordt om het thans voorliggende verzoek planologisch mogelijk te maken met een Waboprocedure in combinatie met de aanwijzing op grond van artikel 40 Wlb.

Overige opmerkingen

Bij notariële akte van 14 maart 2011 hebben de heer en mevrouw Buist het landgoed in eigendom overgedragen aan de besloten vennootschap Landgoed Blanckenborch⁴, gevestigd te Noordlaren.

---

¹ De begraafplaats mag geen ruimtelijk bepalende rol op het landgoed hebben. Het maximale toe te stane aantal graf-ruimten kan afhankelijk worden gemaakt van de grootte van het landgoed.

² Met deze bepaling wordt een vrij en ononderbroken gebruik van de grond gewaarborgd, zonder dat een andere partij aanspraak op die grond kan maken.

³ Indien nutsvoorzieningen aanwezig zijn, kunnen deze in verband met de grafrust niet hersteld, vervangen of verwijderd worden. De aanvrager moet voor eigen rekening zorgdragen voor het verleggen of verwijderen van reeds aanwezige nutsvoorzieningen.

⁴ De B.V. is een zogenaamde Natuurschoonwet B.V., gericht op het verkrijgen, beheren en exploiteren van een landgoed als bedoeld in de Natuurschoonwet 1928.

Daarmee beogen de heer en mevrouw Buist de bestendigheid van het landgoed voor de toekomst te borgen. Per zelfde datum hebben de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) en de staatssecretaris van Financiën besloten om het landgoed aan te merken als een landgoed als bedoeld in artikel 1 van de Natuurschoonwet 1928. Daarmee heeft het landgoed een formele status verworven.

Binding

In de afgelopen decennia is de heer Buist er in geslaagd om zijn agrarische gronden tot een natuurgebied van ca. 50 ha. om te vormen. Zijn motivatie en gedrevenheid daarbij tonen zijn bijzondere verknochtheid met dit gebied. Samen met de overdacht van zijn particulier bezit aan een rechtspersoonlijkheid bezittende besloten vennootschap – en daarmee de borging van de bestendigheid van het landgoed - is zijn binding met het landgoed naar onze stellige overtuiging ruimschoots aangetoond.

Bevoegdheid college

Nadat uw raad op grond van artikel 40 Wlb. de grond als bijzondere begraafplaats heeft aangewezen, dient ons college op grond van artikel 41 Wlb. voor het in gebruik nemen van de bijzondere begraafplaats (apart) toestemming te verlenen. De heer Buist zal daartoe specifiek een verzoek moeten doen.

Beroep

Van de besluiten van de gemeenteraad, onderscheidenlijk van burgemeester en wethouders, genomen ingevolge deze paragraaf (van de Wlb), staat voor belanghebbenden beroep bij gedeputeerde staten open.

Voorgenomen beslissing

Wij stellen u voor om:

1. De onderstaande ‘Beleidsregels bijzondere begraafplaatsen Haren 2015’ vast te stellen:
  - a. De bijzondere begraafplaats is een onderdeel van een landgoed als bedoeld in de Natuurschoonwet 1928. Het landgoed moet door de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) en de staatssecretaris van Financiën als zondanig zijn aangemerkt.
  - b. Het aantal in te richten graven is afhankelijk van de omvang van het landgoed.
  - c. De aanvrager is eigenaar van de grond, dan wel gemachtigd om namens de eigenaar een dergelijke aanvraag te doen.
  - d. Er mag geen zakelijk recht rusten op de grond waar de begraafplaats is bedoeld.
  - e. De aanvrager heeft een aantoonbare historische en/of emotionele binding met het landgoed.
  - f. In een grafruimte mogen ten hoogste twee stoffelijke overschotten worden bijgezet.
  - g. De bijzondere begraafplaats mag niet worden aangelegd binnen de bebouwde kom als bedoeld in artikel 20 van de Wegenverkeerswet.
  - h. De bijzondere begraafplaats mag niet worden aangelegd in een grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied.
  - i. De locatie van de bijzondere begraafplaats mag niet in een gebied liggen waarvan het aannemelijk is dat een herziening van de huidige bestemming of gebruikswijziging op termijn zal optreden, waardoor de grond blijvend ongeschikt wordt als begraafplaats.
  - j. De afstand van enig graf op de bijzondere begraafplaats tot de openbare weg of tot een woning dient hemelsbreed minimaal 50 meter te bedragen.
  - k. Voor zover van toepassing dient de bijzondere begraafplaats vanaf de

openbare weg of vanaf een openbaar toegankelijk perceel visueel afgeschermd te worden met een in het landschap inpasbare natuurlijke fysieke afscheiding van ten minste 1.80 meter hoogte, uitgevoerd met inheemse beplanting.

- l. Binnen de locatie van de bijzondere begraafplaats mogen geen kabels, leidingen of andere nutsvoorzieningen aanwezig zijn.
- m. Op de inrichting, het gebruik en beheer en het beëindigen van een bijzondere begraafplaats zijn de Wet op de Lijkbezorging (Wlb) en het besluit lijkbezorging van toepassing. De 'Handleiding opgraven en ruimen 2010' van de landelijke organisatie van begraafplaatsen kan eveneens van toepassing worden verklaard.

- 2 a. Een gedeelte bosperceel op het landgoed Blanckenborch aan de Beslotenveenseweg 14 in Noorderlaren, kadastraal bekend als gemeente Haren, sectie P, nummer 731, op grond van artikel 40 van de Wet op de lijkbezorging aan te wijzen als bijzondere begraafplaats;
- b. Te bepalen dat op deze begraafplaats ten hoogste twee grafruimten mogen worden ingericht.

Haren, 24 september 2015

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

P. van Veen,
burgemeester